

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2871/2020
07.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца Повереника за равноправност, кога заступа Државно правобранилаштво Београд, против туженог „Nicefood restorani“ ДОО из Београда, чији је пуномоћник Предраг Миленковић, адвокат из ..., ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6490/19 од 21.11.2019. године, у седници одржаној 07.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6490/19 од 21.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 14093/18 од 03.04.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужени дана 10.07.2012. године забраном уласка деци ромске националне припадности у ресторан McDonald's у Новом Саду, извршио непосредну дискриминацију у пружању јавних услуга и коришћењу објеката и површине на основу националне припадности, да се забрани туженом да у оквиру обављања своје делатности понавља акт дискриминације одбијањем пружања услуге или забраном коришћења објекта припадницима ромске националне мањине, као и да се наложи туженом објављивање ове пресуде у једном дневном листу са националним тиражом о сопственом трошку, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 81.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6490/19 од 21.11.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, док је ставом другим изреке, одбијен као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану одлуку у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, радник обезбеђења туженог дана 10.07.2012. године није дозволио да троје малолетне деце ромске националности уђу у ресторан McDonald's у Новом Саду, чији је власник тужени, већ их је упутио да у башти ресторана поједу оброк, који им је купила сведок АА. Тужилац сматра да је оваквим поступањем туженог извршена непосредна дискриминација у пружању услуга на основу националне припадности деце и тражио да се забрани туженом да убудуће у оквиру обављања своје делатности понавља акт дискриминације. Наведена малолетна деца су раније тога дана правила проблеме у ресторану и узнемиравала друге госте, па је сведок ББ, вођа смене, издала налог раднику обезбеђења да децу због непримереног понашања не пушта у ресторан. Деци наведеном приликом није допуштен улазак у ресторан, али они нису отерани из ресторана, нити им је ускраћена услуга, већ им је дозвољен боравак у башти ресторана, док им сведок АА не купи храну у унутрашњем делу. Након тога, деца су заједно са АА храну неометано појела у башти која је саставни део ресторана, у којој су били и остали гости.

Нижестепени судови су одбили као неоснован захтев тужиоца да се утврди да је тужени наведеном приликом извршио непосредну дискриминацију у пружању јавних услуга и коришћењу објеката, забраном уласка деце ромске националне припадности у ресторан туженог, с обзиром да из изведених доказа не произлази да су у понашању туженог садржани елементи који указују да је у конкретном случају деци забрањен улаз у унутрашњост ресторана због њихове националне припадности, већ због њиховог понашања и узнемиравања других гостију. Такође, чињеница је и да деца нису отерана из ресторана, већ су неометано седела и конзумирала храну у башти која је саставни део ресторана туженог, у којој су и остали гости јели и имали исти третман као и у унутрашњем делу ресторана.

Супротно ревизијским наводима, по оцени Врховног касационог суда, приликом доношења побијане пресуде није погрешно примењено материјално право, односно одредбе члана 4, 6. и 17. Закона о забрани дискриминације.

Наиме, забрана дискриминације представља једно од основних начела Устава Републике Србије. У члану 21. Устава утврђено је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2), те да је забрањена свака дискриминација, непосредно или посредно, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или

другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (став 3).

Чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је у ставу 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по било ком основу, као нпр. по раси, боји коже, вероисповести и политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу.

Чланом 4. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр.22 од 30.03.2009. године), прописано је да су сви једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на лична својства и свако је дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације. Одредбом члана 6. истог закона, је прописано да непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњама или пропуштањем, стављају или су стављена у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај. Одредбом члан 17. истог закона, прописано је да дискриминација у пружању јавних услуга и коришћења објеката и површина постоји ако правно или физичко лице у оквиру своје делатности, односно занимања, на основу личног својства лица или групе лица, одбије пружање услуга, за пружање услуга тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако пружање услуга неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица.

Полазећи од садржине уставних и законских норми, као и норми Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, дискриминација представља неједнако поступање или прављење разлике једног лица у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији, а дискриминација у пружању услуга постоји ако правно лице у оквиру своје делатности одбије пружање услуга на основу личног својства лица или групе лица.

С обзиром на утврђено, нижестепени судови су правилно закључили да поступање туженог у конкретном случају не представља акт дискриминације. Наиме, малолетној деци ромске националности наведеном приликом није омогућен улазак у ресторан, али не због њихове националне припадности, већ зато што је њихово понашање било непримерено и супротно правилима ресторана. Деца су просила, бацала храну и узнемиравала госте, што је недопуштено понашање и нема везе са њиховом националном припаданошћу. И поред тога, њима није ускраћена услуга од стране туженог, јер након што је сведок АА купила деци храну, они су је у ресторану и појели, односно у башти која је саставни део ресторана, у којем и други гости то чине.

Супротно ревизијским наводима, у поступку није утврђено да је до забране уласка деци ромске националне припадности у ресторан туженог, дошло због националне припадности деце, да би се могло говорити о другачијем поступању (пружању услуга) према једном лицу у односу на друга лица, с обзиром да је утврђено да малолетној ромској деци, у конкретном случају, није дозвољен улазак унутар ресторана због њиховог

непримереног понашања. Инсистирање тужиоца у ревизији да је деци забрањено да уђу унутар ресторана где је једино могуће поручити оброк је без утицаја, имајући у виду да деца свакако нису наручивала оброке, већ је то за њих чинила сведок АА, која би им храну наручила и да су деца ушла са њом у ресторан.

Не стоје ни наводи ревизије да је повређена одредба члана 2. Конвенције о правима детета, који забрањује дискриминацију и кажњавање деце на основу њиховог статуса, јер наведена деца (као и друга деца која свакодневно долазе у ресторан и непримерено се понашају) никада нису избачена или кажњавана од стране запослених код туженог због свог статуса, већ им је указивано да је њихово понашање неприхватљиво.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост побијане пресуде, то је Врховни касациони суд, применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић